

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

СПИСАНИЕ НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ

Годишенъ абонаментъ 60 лева предплатени. Обявления и реклами се приематъ по обявенитѣ цени. Ръкописи не се връщатъ. Всичко, което се отнася до списанието, да се изпраща до редакцията въ София, ул. „Гурко“, 18.

Редакторъ: Н. Недѣлчевъ

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Производство и консомация — В. П. Мариновъ. 2. Застраховка на земеделскитѣ култури отъ градушка — Хр. Цачевъ. 3. Българска ампелография — Н. Кирмидчи. 4. Нови средства за борба съ пероноспората — П. Иосифовъ. 5. Влиянието на загребването върху смъртността на какавидитѣ на лозовия молецъ (*Polychrosis botrana*). 6. Сведения за състоянието на лозята, маточниците и вкоренилицата. 6. Въпроси и отговори. 8. Хроника. 9. Фондъ.

В. П. Мариновъ.

Производство и консомация

Въпросътъ е за производството и консомацията на виното; това съмъ длъженъ да подчертая, най-напредъ защото тѣзи две думи: *производство и консомация* въ сегашно време сж станали на мода; вие ще ги срещнете въ всѣка статия по вестниците, на всѣка страница въ списания и книги, ще ги чуete отъ устата на всѣки ораторъ и политикъ. Отъ всички страни се проповедва и вика: производството трѣбва да се увеличи до най-възможния максимумъ, а консомацията да се намали до най-възможния минимумъ, т. е. да се прави икономия, — това ще ни спаси отъ безизходното положение, въ което се намираме следъ войнитѣ. За насъ, тази максима ни се вижда много неумѣстна; отъ една страна да се усилюва производството, и отъ друга да се консомира малко, сж две понятия, които си противоречатъ едно на друго. За да има голѣмо производство, трѣбва да има сжщеврѣменно и голѣма консомация. Въпросътъ е, обаче, че консомацията е слаба, защото едно голѣмо множество хора сж въ оскуденостъ и немотия; къмъ тѣхъ да се апелира за икономия е излишно и

безцелно, тѣ и безъ туй си я правятъ, защото нѣматъ средства да си набавятъ даже и най-необходимитѣ имъ предмети, нежели и такива, които не сж отъ „първа необходимостъ“ и могатъ и безъ тѣхъ, както е съ виното. Но ако този апелъ се отнесе и къмъ богатитѣ, къмъ имеющитѣ, заможнитѣ хора, които изобщо си изкарватъ достатъчно приходи, това не е право; тѣ трѣбва да консомиратъ, да харчатъ, да купуватъ, за да се пласира производството. Това особено се отнася за виното и изобщо спиртнитѣ питиета, които не само че се гонятъ отъ разни страни, облагатъ се съ тежки данъци, но и най-много страдатъ отъ днешното състояние, въ което се намираме. Защото, както и другъ пжтъ сме имали случай да изтъкнемъ, че пиението на виното и широкото му употребление е признакъ на охолностъ и благосъстояние и — обратното, когато има криза, безпаричие и оскѣдностъ, неговата консомация намалява.

Но, какво произвеждаме ние, и какво консомираме? Ето единъ въпросъ, на който никой съ положителностъ не може да отговори, а то трѣбва да се знае, за да може човѣкъ да се ориентира за положението и развитието на лозарството. Ако производството приблизително може да се изчисли по количеството на декаритѣ, за консомацията на виното отъ никѣде данни не могатъ да се намерятъ. А тези два елемента: производството и консомацията сж отъ първостепенна важностъ, както за самитѣ производители, така и за купувачитѣ; само тогава винената търговия ще може да се развива правилно и ще знае на какво разчита и съ какво разполага. При едно пространство кржгло отъ 400 хиляди декари лозя на плодъ¹⁾, при една средна година, каквато бѣше 1923, виненото производство не е повече отъ 100—120 милиона литри. За едно населѣние близо 5 милиона души то се пада едвамъ по 20—25 литра на глава, каквото количество се изпива даже въ страни, гдето нѣма една главина лозя. А ние сме ужъ лозарска страна и виното е било националното питие на българитѣ отъ най-старитѣ времена.

Има нѣкои причини, гдето виното у насъ нѣма една постоянна и редовна консомация и дохождатъ години, когато и

¹⁾ Общото пространство на лозята въ края да 1923 г. е било: американски лозя 152,528 дек., а стари 240,196'8 или всичко 492,724'8 декара. (Състоянието на лозарството и овощарството. изложение отъ Д. Бъчваровъ, главенъ инспекторъ по лозарството. Сведения по Земледѣлието)

това слабо производство, което имаме, не може да се пласира. Тази година то също не върви и както се е изтъкнало въ конгреса на съюза на лозаритѣ и винаритѣ, въ края на м. януарий почти ⁹/₁₀ отъ виното стои още въ избитѣ на производителитѣ. Дали за нѣколко месеца още, когато виното най-много се консумира или до новото производство ще се измени положението, остава да чакаме и да видимъ. Миналата година при една реколта много по-изобилна (1922) и при едно заварено количество отъ 1921 г., виното до края на пролетъта се изчерпи; сега при по-слаба реколта има опасностъ, че то ще остане. Може да се каже, че отъ 10 години насамъ, благодарение на стеклитѣ се благоприятни условия за лозарството, ние сме имали винаги добри реколти, но консомацията е била несигурна и непостоянна, съ изключение на годинитѣ презъ и следъ войната, когато имаше особни причини за това.

Тъкмо противното се забелезва въ Франция, която ще вземемъ за сравнение. Единъ публицистъ пишеше преди нѣколко време, че въ отношение на виното въ Франция, единъ елементъ има, който е постояненъ; — то е консомацията; производството е, което се мени и което е непостоянно и то е, именно, което докарва кризитѣ въ лозарството. И наистина, въ Франция има една консомация на вино сигурна и постоянна, което ясно се вижда отъ статистическитѣ данни презъ течение на десетки години. Даже при най-голѣмитѣ лозарски кризи, както бѣше презъ време на върлуването на оидиума, следъ това на филоксерата и пероноспората, когато производството е било недостатъчно да задоволи нуждитѣ, консомацията се е поддържала чрезъ вносъ отъ други страни и приготвление на вина отъ сушено грозде и праваяния на петиоти. При едно средно производство отъ 40—50 мил. хектолитри и население 40 милиона, консомацията е 100—120 литра на глава и 2—3 мил. хектолитри износъ, така че само въ плодородни години остава излишъкъ, който служи да попълни недостатъка при единъ неурожай. Това се дължи на обстоятелството, че употреблението на виното въ Франция не зависи отъ случайни причини и фантазии, а е станало необходимостъ за французкия народъ и наредъ съ всички други съестни продукти, то е влезнало въ режима на храненieto. Французина не седа на трапезата, билъ богатъ или

сиромашъ, безъ да е сложилъ графата съ вино. Разнообразнитѣ качества на това последното дава възможность да се задоволятъ всички вкусове и изисквания на потребителя. Французина се гордѣе съ виното, като едно национално питие и е убеденъ, че на него той дължи своя характеръ, своя патриотизмъ и любовта къмъ отечеството си, своята енергия и устойчивостъ, които тъй блѣскаво се проявиха презъ голѣмата война.

Както казахме, въ България нѣма една консомация сигурна и постоянна, която би трѣбвало да има тенденция къмъ повишение, защото при старото лозарство сме били въ това отношение близо до Франция (100—110 литри на глава). Ние не можахме да спазимъ тази норма презъ време на кризистѣ, които прекара лозарството и тя е спаднала до 20—25 литри. За напредъ ще трѣбва на нова сметка да се стремимъ да я подигнемъ съ надежда, ако не можемъ да достигнемъ старото положение, то поне да я увеличимъ до такъвъ размѣръ, че виното, което ще получаваме отъ единъ милионъ декари лозя, които съ течение на времето ще имаме, каквото бѣше старото пространство, да може напълно да се консумира въ страната. Само при една усилена консомация, при едно широко употребление на виното, ще осигуримъ развитието и напредъка на нашето лозарство; за това всички спѣнки, които пречатъ за постигане на тази цель, трѣбва да ги диримъ и отстраняваме.

Известно е, че при старото лозарство или въ миналитѣ времена, ние сме пили виното така, както французитѣ, то е било въ едно общо употребление въ нашия народъ. Единъ старъ български писателъ е писалъ въ онова време, че българина винаги е ималъ на трапезата си „печена кокошка и бѣклица съ вино“. Това се отнася особено за селското население. Но то е било и за онова хубаво старо време, отъ преди 30—40 години, за което всички, които го помнятъ, скърбятъ за него. Сега положението е друго; икономическитѣ и социални условия, както навицитѣ и традициитѣ, се коренно измениха. Най-важното е, че нашия народъ въ този моментъ страда отъ немотия и бедствие, резултатъ отъ войнитѣ, една голѣма частъ отъ него едвамъ посреща най-нашщнитѣ си нужди, а това не може да не се отрази и върху консомацията на виното. Нека, обаче, имаме надежда, че съ течение

на времето, материалното положение на населението ще се подобри, което ще доведе едно по-широко употребление на виното и осигури по-добро бъдаще на лозарството.

При това, отъ друга страна, трѣбва да изтъкнемъ факта, че цената на виното е значително висока, което пречи за по-голѣмата консомация на това питие. Въ сжщностъ, споредъ курса на паритѣ и цѣната на другитѣ предмети, тя не е повисока отъ тѣзи последнитѣ, но при оскуждността на средствата и нѣмотията, всѣки ще прави икономия отъ виното, за това, то трѣбва да бѣде сравнително по-евтино, за да може да се харчи повече. А за да се постигне това, зависи много отъ отъ лозаритѣ; тѣ трѣбва да се стремятъ къмъ увеличение производството на лозята си чрезъ рационално отгледване, подходяща резидба и енергична борба противъ болеститѣ, а така сжщо чрезъ организиране въ задружно използване продуктитѣ и избѣгване посредниците, което ще намали производната цена на виното, ще подобри качеството му и ще увеличи консомацията. Виното, отъ кръчмарско питие, каквото е сега, трѣбва да стане домашно питие, т. е., да се употребява въ кжщи при ядението, както е било едно време; това е идеала, който трѣбва да желаемъ. Сега сж малцина, които редовно пиятъ вино при ядене въ кжщи; само на голѣми дни и празници, при нѣкои особни случаи, свадби, смъртъ, заговезни и др. повечето хора си купуватъ вино за домоветѣ. Нека си викатъ лѣкаритѣ, че това ще увеличи алкохолизма, ще се пренесе въ семейството и не знамъ какво ли щѣло да стане; виното се е употребявало съ векове отъ нашия народъ и то не е докарало нито алкохолизмъ, нито пиянство и за напредъ още по-малко опасностъ може да има. Широкото употребление на виното е, именно, най-сигурното средство противъ алкохолизма, който е резултатъ на индустриалния спиртъ. Трѣбва да се вмени въ длъжностъ на агрономи и специалисти, не само да насърдчаватъ саденето на нови лозя, което и безъ туй върви усилено, но и да пропагандиратъ между населението употреблението на виното,¹⁾ като едно питие здравословно и полезно за организма, което поддържа

¹⁾ Може да напомнимъ циркулярното на министра на Земледѣлието въ Франция отъ м. г. до професоритѣ на земледѣлието (агронсимитѣ), което бѣ възпроизведено въ това списание.

силата и енергията на работника. Нека се обясни, че то не е вредно, когато се употребява умерено, че е богато на витамини, съдържа хранителни елементи и прави икономия въ храната, която по-добре се поглъща отъ организма, което научно е доказано и установено.

Казахме по-рано, че е нужно да се знае какво произвеждаме и какво консумираме, само тогава ще имаме ясна картина за положението на нашето лозарство и бъдащитъ перспективи за неговото развитие. Такива сведения, обаче, у насъ отъ никъде не се даватъ, а това поставя производството, а най-вече консомацията, въ пълна тъмнина и неизвестност и не може нито търговеца-купувачъ да се ориентира въ своитъ сдѣлки, нито производителитъ да регулиратъ ценитъ споредъ нуждитъ на пазаря и често пжти биватъ експлоатирани. А тази работа може да се нареди у насъ така както е напр. въ Франция и другитъ лозарски страни — въ всѣки моментъ да се знае какво количество вино има на разположение въ страната. Въ Франция съществува единъ законъ, който задължава всѣки производителъ да декларира въ общинското управление полученото вино и останалото отъ предишнитъ реколти; декларира се сжщо и виното въ складоветъ и търговскитъ кжщи. Тѣзи данни се публикуватъ по окржзи въ официалния (държавния) вестникъ въ зачалото на винената кампания, която захваща отъ 1 октомври, така че всички интересующи се търговци и производители знаятъ съ какво количество вино страната ще разполага и като иматъ предъ видъ консомацията, както и вносътъ и износътъ презъ миналитъ години, лесно е да се ориентиратъ и производители и търговци въ своитъ бъдащи операции. Продажбата и движението на виното сж подложени на строгия контролъ на акцизнитъ власти и презъ течение на годината въ края на всѣки месецъ се публикуватъ сведения за изнесеното отъ избитъ на производителитъ и складоветъ на търговцитъ вино, прави се сравнение съ миналитъ години и за съответствующитъ месеци и така се следи за вървежа на консомацията. Въ края на винарската година, или на „упражнението“ както се казва, се прави рекапитулация на излѣзлото вино отъ производителитъ, на консумираното, което плаща такса и се спада отъ общото количество и следъ декларирането на останалото се получава количеството, което е изпито сво-

бодно отъ производителитѣ, това което е дестилирано и фирмата. По този начинъ търговцитѣ и производителитѣ иматъ възможностъ да знаятъ винаги положението на търговията и състоянието на консомацията.

Такъвъ редъ може да се въведе и у насъ, като декларирането на реколтата стане задължително, следъ като се приеме законопроектъ за фалшификацията на вината, гдето е предвидено; но даже и сега, по силата на днесъ съществуващия законъ за акцизитѣ, който задължава декларирането на старото вино и опредѣление количеството на новото, както и контрола върху изнасянието на вината отъ производителитѣ и търговцитѣ, което дава възможностъ да се знае достатъчно точно, при добросъвестна работа отъ страна на властитѣ, както и общото производство на виното и останалото отъ по-старитѣ реколти, така и изнасяното презъ всѣки месецъ. Публикуването на тѣзи данни ще даде възможностъ да се следи движението на виното, да се знае количеството му презъ разнитѣ сезони на годината, размера на консомацията и какъ тя се движи, което ще бжде отъ неуспорима полза и за производители и за търговци.

Хр. Цачевъ.

Застраховка на земледѣлскитѣ култури отъ градушка

(Продължение отъ кн. V.)

Видѣхме, че загубитѣ отъ градушката за земледѣлското стопанство сж много голѣми и че още не се е намѣрило сигурно средство, за да можемъ успѣшно да се боримъ съ градушката и да премахнемъ или намалимъ тѣзи загуби.

Едничкиятъ изходъ отъ това тежко положение е, и не може да бжде за сега другъ, освенъ да се осигурятъ земледѣлскитѣ произведения отъ градушка съ цель да се подпомогнатъ пострадалитѣ стопани, както това е съ застраховкитѣ противъ пожаръ, злополука, смъртъ и пр.

Значението на застраховката се състои въ това, че загубитѣ се разхвърлятъ между застрахованитѣ и затова полесно могатъ да се понесатъ, отколкото ако тези загуби се

понасяха само отъ пострадалитѣ. Отъ това следва, че въ основата на застраховката лежи принципа за взаимната помощъ, принципа на благотворната кооперативна идея.

Макаръ че въ застраховкитѣ немогатъ да се изплащатъ действителнитѣ загуби, причинени отъ градушката, а при стихийни градушки да става нужда да се правятъ голѣми отбиви отъ изчисленото обезщетение; макаръ че, отъ друга страна, поради високитѣ премии за скъптитѣ култури, като лозята, овощнитѣ градини и пр., застраховката не може да засегне всички стопани, при все това, поради липса на друго по-ефикасно средство, застраховката се явява като единичко за сега най-сигурно средство за борба съ градушката.

Касае се въпроса за подпомагане на пострадалитѣ и то не случайни помощи, а организирана постоянна обществена самопомощъ, съ широко субсидиране отъ страна на държавата.

И именно нуждата отъ такава солидна организация е извикала на животъ застраховката отъ градушка. Основали сж се много акционерни дружества по подобие на застрахователнитѣ дружества за животъ, както и взаимно застрахователни дружества; голѣмиятъ рискъ, обаче, е принудилъ много отъ тѣхъ преждевременно да ликвидиратъ, като сж се задържали само тѣзи, които сж разполагали съ голѣми капитали, взимали сж високи премии и сж ограничавали застраховкитѣ за по евтини култури и въ слабо градобитни райони.

При това положение — отъ една страна, отбѣгването на частнитѣ капитали да се пласиратъ въ такова несигурно предприятие — отъ друга страна, необходимостта отъ държавни мѣрки за облекчение положението на пострадалитѣ земледѣлци — държавата е била принудена да се намеси и организира това дѣло. Споредъ В. О. Аскинази, взаимното застраховане има много преимущества, но то може да бжде незаменимо само при опредѣлено отношение къмъ него отъ страна на държавата. Затова повече пригодна може да се счита държавната взаимнопомощна застраховка отъ градушка, тъй като само такава система дава възможность по-лесно да се справяме съ кризитѣ и прави застраховкитѣ достъпни за дребнитѣ стопани. Тази система сжществува въ Швейцария, Бавария, Япония, Съединенитѣ Щати. Въ Русия, Италия и Франция нѣма държавна застраховка, но тамъ сж разпростра-

нени взаимнозастрахователни дружества, а тъй сжщо акционерни дружества съ грамадни капитали, които имъ позволяватъ да се справятъ съ кризитъ.

У насъ, имайки предъ видъ развитието на тѣзи застраховки въ по-напредналитъ страни, веднага се е стжпило на по-здрава основа — въвела се е именно държавната взаимнопомощна застраховка. Акционерни или други дружества не сж правили и опитъ да застраховатъ земледѣлскитъ култури.

Най-напредъ, съ законъ отъ 1895 г., се въведе задължителната застраховка, като се основа бюро за градобитнина при Министерството на Търговията и Земледѣлието. Основнитъ начала на този законъ бѣха следнитъ:

1. Застраховката е задължителна и се простира върху всички произзедения, освенъ тютюна;

2. Застрахователната премия е еднаква за всички култури и мѣстности — 5⁰/₀ върху поземления данъкъ;

3. Границата на обезщетението започва отъ 20⁰/₀ т. е. загуби по-малки отъ 20⁰/₀ не се обезщетяватъ;

4. Оцѣнката на загубитъ се извършва отъ комисия, състояща се отъ: финансовия началникъ (агентъ), общинския кметъ и двама вещи земледѣлци изъ околнитъ непострадали общини;

5. Изплащането на загубитъ отъ градобитнина става отъ фонда, който се образува отъ ежегодната премия и държавна субсидия отъ 500,000 лева годишно.

Тоя законъ следъ 8 годишна практика се отмѣни съ законъ отъ 1903 г., поради липса на солидна организация, фалшивата основа за еднаква премия за всички мѣста и култури и много низки премии, вследствие на което приходитъ далече не можаха да покриятъ оцененитъ загуби. Независимо отъ това, че по-малки загуби отъ 20⁰/₀ не се обезщетяватъ, но и оцененитъ загуби сж се намалявали ежегодно презъ време прилагането на закона, както следва: презъ 1896 г. е изплатено само 56⁰/₀ отъ изчисленото обезщетение, презъ 1897 г. — 87⁰/₀, 1898 — 15⁰/₀; 1899 — 43⁰/₀, 1900 — 26⁰/₀, 1901 — 13⁰/₀, 1902 — 21⁰/₀, и презъ 1903 г. — 54⁰/₀.

Следъ отменението на този законъ, настана единъ мжчителенъ периодъ, пострадавшитъ създадохъ голѣми грижи на държавата и обществото, вследствие на което се явиха и назряха наново условията, които наложиха презъ 1910 год.

приемането на новъ законъ за застраховане на земледѣлскитѣ произведения отъ градушка, който започна да се прилага отъ 1911 г. и е въ сила и до сега.

Съставителитѣ на сега действующия законъ имаха предъ видъ неуспѣха отъ първия законъ и историческото развитие на застрахователното дѣло въ културнитѣ страни, особено тоза въ Швейцария и Бавария, което въ своята наука и практика е изработило солидна научна основа за поддържането и разширението на една застраховка отъ градушка.

Въ съгласие съ тази основа и по образецъ на баварския законъ, споредъ който застраховката е поставена на следнитѣ начала :

1. Тя е свободна, доброволна и взаимна ;
2. Застрахователната премия е точно опредѣлена за всѣка община ; тя не е еднаква и зависи отъ мѣстния културенъ и градобитенъ рискъ. Допълнителни премии не се събиратъ ;

3. Оценка на загубитѣ се извършва отъ незаинтересовани вещи земледѣлци (не отъ сжщата или съседнитѣ общини), които се подготвятъ специално за тая служба и полагатъ клетва за добросъвестното ѣ изпълнение ;

4. Границата на обезщетението започва отъ 9% — т. е., загуби по-малки отъ 9% не се обезщетяватъ ; изплащането на обезщетението е гарантирано. Най-малкото обезщетение е 80% ; цялото се изплаща редовно до края на календарната година и не подлежи на секвестръ ;

5. Държавата отпуска при основаването на учреждението основенъ фондъ отъ единъ милионъ лева и ежегодна субсидия най-малко отъ 300,000 лева ;

6. При учреждението се образува единъ резервенъ фондъ отъ който, въ случай на нужда, може да се вземе до 50%. Ако и тая сума се укаже недостатъчна, прави се заемъ отъ Българската Земледѣлска Банка въ размѣръ на недостига ;

7. Застрахованитѣ се представляватъ отъ единъ съветъ, въ който влиза по единъ измежду застрахованитѣ за всѣки окръгъ, избранъ за три години отъ окръжния съветъ, и началника на земледѣлското отдѣление при Министерството на Земледѣлието. Съвета се свиква на заседание най-малкото веднажъ презъ годината ;

8. Встѣпителната вноска е 0.50% отъ застрахованата сума и служи за увеличение на резервния фондъ и

9. Премиитѣ се опредѣлятъ споредъ особената тарифа, одобрена отъ Министерството на Земледѣлието и Държавнитѣ Имоти.

Учреждението е придадено къмъ Българската Централна Кооперативна Банка, като самостоятелно отдѣление, при застрахователния ѝ отдѣлъ.

Организацията на службата е следната: учреждението има само централа при Банката; клонове нѣма, нито пъкъ агентури, както е това при застрахователнитѣ дружества за животъ, пожаръ и др. Законни агенти за сключване на застраховкитѣ сѣ общинскитѣ управления, които изпълняватъ службата — като всѣка обществена служба — безплатно и задължително. Касовата служба въ провинцията се изпълнява сѣщо така безплатно отъ клоноветѣ на Българската Земледѣлска Банка. Избранитѣ отъ окръжнитѣ съвети оценители прекарватъ единъ подготвителенъ курсъ, следъ което се назначаватъ отъ банката; тѣхната работа се контролира отъ специални инспектори. Кореспонденцията и книгата на учреждението се освобождаватъ отъ всѣкакви такси и бери. Освенъ това, за популяризиране на застраховката сѣ ангажирани всички държавни и обществени деятели, като агрономи, земледѣлски администратори, кооперации и др.

Сключването на застраховкитѣ и обезщетяването на пострадалитѣ става по следния начинъ.

Всѣки желающъ стопанинъ да застрахова земледѣлскитѣ си произведения отъ градушка отива въ общинското управление, въ землището на което се намиратъ имотитѣ му, кждето му се прочитатъ застрахователнитѣ условия и му се даватъ сведения за вноскитѣ или така нареченитѣ премии и встѣпителни вноски, които ще трѣбва да плати. Лицето, като опредѣли кои категории култури желае да застрахова, на какъвъ доходъ отговаря родовитостта на имотитѣ му, изисква да му се попълни единъ екземпляръ заявление — описъ, подписва го и получава разписка за подадения описъ. Общината завѣршава този описъ и го праща въ Банката. Полученитѣ заявления-описи влизатъ въ сила на следния день следъ постѣпването имъ въ банката, и лицето има право на обезщетение, ако до тогава не е паднала градушка. Ако пъкъ до

тогава е паднала градушка, застраховката се приема само за останалата неубита частъ и обезщетението ще се плати само за втора градушка. Постъпилия описъ се изработва, минава се по книгата на отдѣлението, а на застрахования се праща застрахователно удостоверение.

Срокъ за подаване описи нѣма. Застрахователната година започва на 14 мартъ и продължава до 30 октомври. И презъ всичкото време на годината могатъ да се сключватъ застраховки, но въ интересъ на застрахованитѣ е да побързатъ да пратятъ описи преди започването на градушкитѣ. На следната година застрахованиятъ постъпва по сѣщия начинъ, ако желае застраховката му да продължава.

Въ случай на градушка, всѣки застрахованъ е длъженъ, въ тридневенъ срокъ, да подаде заявление до общинския кметъ за искане оценка, ако загубата му е повече отъ 8⁰/₁₀. Общинския кметъ прави по-нататъкъ нареждане до банката за назначаване оценка,

По отношение плащането на премиитѣ, всѣки застрахованъ е длъженъ доброволно да ги плати до 14 септември; не стори ли това, събиратъ се отъ държавнитѣ бирници на общо основание, като държавни данъци, съ глоба 3⁰/₁₀ и месечна лихва 1⁰/₁₀.

При тѣзи основи, при нашитѣ селско-стопански условия и при многото години, прекарани въ война и силно икономическо разстройство, тази застраховка успѣ да прекара тринайсетъ години и сега е въ началото на четиренайсетата година отъ сѣществуванието си. Презъ това време сж обезщетени 54,000 стопани на сума 42,000,000 лева, а резервния фондъ е нарасналъ на 7,000,000 лева. Държавата е дала 20,000,000 лева субсидия. Обезщетението е изплащано напълно.

Доброто финансово положение на учреждението и пълното изплащане на обезщетението показва, че застраховката е поставена на солидна основа. Остава само да се работи за нейното разширение, за да обхване всичкитѣ стопани и култури.

Голѣма частъ отъ тѣзи грижи трѣбва да отпаднатъ и на кооперациитѣ, отъ една страна, защото съ застраховката ще се гарантиратъ взиманията, кооперацията и членоветѣ ѝ ще станатъ повече кредитоспособни и най-важното, че ще се предпазятъ стопанствата отъ разстройство; отъ друга страна,

защото учреждението за застраховка отъ градушка е една голѣма кооперация съ предназначение да играе голѣма финансова роля за гарантиране доходитѣ отъ земледѣлието.

Дългъ е на кооперациитѣ да взематъ присърдце идеята за кооперативната застраховка. Ако тѣ сторятъ това, ще принесатъ голѣма културна полза. Застраховката отъ градушка трѣбва да се схване отъ всички като една стопанска необходимостъ и кооперативенъ дългъ. А отъ активната дейность въ това отношение ще се увеличи числото на застрахованитѣ, застраховката ще стане сравнително по-евтина и достъпна до широката маса дребни производители.

Схващайки, че кооперациитѣ ще изиграятъ голѣма роля въ разширението на застраховката отъ градушка, учреждението въ застрахователнитѣ условия е предвидило известни привилегии за сключване на колективни застраховки отъ кооперациитѣ — срока за доброволното изплащане на задълженията е продълженъ до 1 октомври и отъ премията се прави отбивъ до 8⁰/₁₀, споредъ голѣмината на застрахованата сума, за въ полза на сдружаването и както то рѣши за използването имъ. Не остава нищо друго, освенъ всѣка кооперация да се възползува отъ тези привилегии.

И. Киримидчи.

Българска Ампелография

(Ампелография — наука за сортоветѣ лози)

Какви сортове лози трѣбва да сади българския лозаръ и какви сж качества на тези сортове — ето два много важни въпроса за лозарската практика. Въ България, за съжаление, нѣма печатни ръководства, които би могли да отговорятъ на тези въпроси.

На практика, българския лозаръ е принуденъ да следва една стара скъпа и несигурна метода, която се състои въ следното: щомъ нѣкой пожелае да стане лозаръ и да си посади лозе, той пита съседитѣ и разни случайни хора. Тогава той упорито почва да работи, само че следъ дълга лична практика, свързана често съ голѣми материални загуби и морални терзания, новия лозаръ си създава истинско понятие за качества на лозитѣ си, които обработва.

Какви лози сжществуватъ извънъ неговото поселение той, естествено, не може да знае, защото нѣма кжде да прочете за тѣхъ и като следствие отъ това, той не може да си създаде единъ разуменъ, обмисленъ планъ за лозето си.

А трѣбва да се знае, че въ България се намиратъ голѣмо количество разнообразни лози, особено десертни, защото, въ времето на турското робство, отгледването на виненитѣ сортове е било ограничено, тъй като турцитѣ, споредъ религията си, нѣмали право да употребяватъ спиртнитѣ питиета, а десертнитѣ сортове, обаче, се ползуваха съ голѣма почитъ. Всѣки турски паша е считалъ за гордостъ да има на трапезата си нѣкои оригинални десертни гроздове и, като резултатъ отъ този своеобразенъ спортъ и съревнование, се появилъ стремежъ за отгледване на голѣмо количество разнообразни десертни лози, които сж се запазили и до днесъ, главно въ Русе. Това е, може би, единичното добро наследство, което останало на българитѣ отъ турцитѣ и сега остава само наследницитѣ да използватъ това предимство предъ другитѣ държави, да схванатъ голѣмото значение на добритѣ десертни сортове за свѣтовния пазаръ и да имъ отдѣлятъ подабаваще внимание, отъ което българското лозарство несъмнено ще извлече голѣма полза.

Ето защо е много важно и наложително да се създаде една българска Ампелография.

Схващайки тази необходимостъ, ние, заедно съ доцента по лозарство при университета г-нъ Н. Недѣлчевъ, вече нѣколко години работимъ по този въпросъ и канимъ българскитѣ лозари практики и специалисти да ни дойдатъ на помощъ съ своитѣ меродавни мнѣния, добити отъ практика, които мнѣния, слѣдъ съгласуването имъ съ лозарската наука, ще ни помогнатъ да създадемъ една българска Ампелография.

За да има единство въ бележкитѣ на лозаритѣ и за да могатъ тези бележки да се сравняватъ, предлагаме следната обща програма за работа:

1. **Название на сорта.** Подъ какви други названия той още е известенъ въ тази мѣстность.
2. **Какво значи названието на сорта,** особено ако е на чужди езикъ и защо му е дадено това название.
3. **Отъ кжде е пренесенъ?**

4. Има ли този сортъ и други разновидности, както напримеръ, черна гъмза, зелена гъмза и пр.

5. Въ отдѣлни парцели ли се сади или смѣсено съ други сортове? Ако се сади смесено, то защо се прави това или това е случайностъ.

6. Въ кое време (дата) става разпъпването, цътвенето, прецъвтвяването, умекването (прошарването) и узрѣването. Какво влияние упражняватъ на тези моменти обработката: одравяне, копанѣта, рѣзидбата зимна и лѣтна; издожението (сѣверно, южно и пр., дали е въ долината, на склоноветѣ или на хълма и т. н.).

7. Каква рѣзидба се произвежда (на колко чѣпа и по колко пжпки; оставятъ ли плодни пржчки. Произвежда ли се кършене пенсирание, филизене, вързване на колове или на телъ).

8. На каква форма главина по-добре вирѣе лозата (главеста, кордони, асми и пр.)

9. Афинитетъ (сродство) съ подложкитѣ.

а) Какъ вирѣе на извѣстна подложка (буйна слаба, пожълтява или не).

б) Отколко години е посадено лозето.

в) Какво е плодородието (колко килограма на декаръ)

г) На каква почва е посадено (богата, бѣдна, каменлива, пѣськъ, суха, влажна и др.).

д) Изрѣсява или не. Ако изрѣсява, то по какви причини?

10. Устойчивостъ на болести (переноспора и други); Загниване, пукане на зърната отъ дъждоветѣ, напада ли се отъ насекоми и какви.

11. Сортъ за вино или за ядене. Ако е за вино, то прави ли се само отъ него вино или се смесва съ други сортове. Ако е за ядене — трайно ли е гроздето или не, запазва ли се добре за зимата и кжде се пласира.

12. Съдържанието на захаръ и киселина при гроздоберъ ако има такива сведения,

Освенъ тези сведения за лозаря практикъ е интересно да знае, какви сж гроздоветѣ и зърната на сорта. За описание се взема най-долния гроздь.

Гроздь: колко грозда на лѣтораста и на кои възли сж тѣ, голѣми ли сж гроздоветѣ или средни, малки (колко снтм. дълги и колко тежи единия гроздь), по форма конусообразенъ, пирамидаленъ, цилиндрически или цилиндрикоконически, топ-

честъ; крилатъ или простъ; има ли пригрозникъ и колко силно е развитъ; сбитъ или рехавъ, пълни или въ нѣкои мѣста праздни. Дръжката дълга ли е или кжса (колко сантиметра)

Зърната: голѣми средни и малки; формата имъ — кржгли, продълговати; (яйцеобразни, елипсовидни); дълги или кжси; цвѣтъ (боята — бѣли, розови, червени, черни, черно-сини, нееднакво боядисани; твърди, меки, хрускави, сочни, мѣсести; сокътъ — безцвѣтенъ или боядисанъ; вкусъ — сладъкъ, възкиселъ, приятенъ, миризливъ: сѣмки 1,2,3, 4 или безъ сѣмки.

Освенъ тѣзи сведения лозаря може да допълне каквото намѣри за добръ.

Надѣваме се, че всѣки единъ български лозаръ и специалистъ, които разбира, каква полза ще допринесе както за него лично, така изобщо за цѣлото българско лозарство една българска ампелография, ще се отзове на нашата покана и ще ни изпрати своитѣ бележки, макаръ тѣ и да не бждатъ много пълни. Бележкитѣ моля да се изпратятъ на адресъ: до Държавния лозовъ разсадникъ въ гр. Ломъ.

П. Иосифовъ.

Нови средства за борба съ пероноспората.

Напоследъкъ въ нашия печатъ се появиха съобщения и реклами, съ които се препоръчватъ нови средства за борба съ пероноспората по лозята. Такива сж Носперала, Куртакола, Перозида и пр., които не сж нищо друго, освенъ пакъ синкамъчни съединения, подобни на появилото се преди години подъ името Кристалъ-Азуринъ. Понеже изглежда, че тези съобщения сж успели да постигнатъ целта си, за което свидетелствуватъ отправенитѣ въпроси до списанието Лозарски прегледъ и за да не се впуснатъ преждевременно някои доверчиви лозари въ безогледното тѣхно употребление, ний искаме да разгледаме много накратко тия специалитети.

Носперала е единъ тъмно сивъ прахъ, който се произвежда отъ фирмата Найстеръ Луциусъ и Брюнингъ въ гр. Хекстъ на Майнъ, а у насъ се представлява отъ фирмата Данеръ & Трамзенъ въ София. Споредъ фабриката, носперала има сле-

днитѣ преимущества; бърза разтопимостъ, бавно утаяване, разтвора запазва за дълго време силата си, задържа се добре по листата и гроздето и петната сж ясно видими.

Това средство съ появяването си е заинтересувало силно лозаритѣ въ Германия и сж правени много опити отъ частни лица и меродавни учреждения. Д-ръ Мюлеръ, директоръ на Баденския държавенъ опитенъ и изпитателенъ институтъ въ Фрайсбургъ по тоя поводъ между другото съобщава, че при трикратно пръскане съ носпералъ не е констатира въ видима разлика между лозитѣ пръскани съ 1% Носпераловъ разтворъ и 1% бордолезовъ разтворъ. И при двата случая не сж констатирани заразявания по лозитѣ отъ пероноспора.

Други два опита сж дали сжщия резултатъ, т. е. пръсканитѣ съ синъ камъкъ и пръсканитѣ съ носпералъ лози сж останали здрави. Вреда като изгаряне листата, нигде не е констатирана.

Пжтующия лозарски учителъ В. Рьодеръ отъ Бернкастенъ съобщава следното за правенитѣ отъ него опити съ носпералъ. Сжщия е употребявалъ 1% носпераловъ разтворъ, свързанъ съ 0.2% парижко зеленило и 0.25% сапунъ, съ което е водена борба едновременно противъ пероноспората и лозовия молецъ. Отъ две годишни опити и наблюдения сжщия е дошелъ до следното заключение: Напръсканитѣ съ носпералъ лози сж били добре запазени и здрави, когато не-напръсканитѣ контролни сж били силно нападнати отъ пероноспората, вследствие на което той препоръчва да се пръскатъ съ носпералъ, но само ония мѣста (високи и проветриви) които не се нападатъ силно отъ пероноспората и то съ 1½% разтворъ. Пръскането на пепиниеритѣ и нискитѣ места да се извършва съ синъ камъченъ разтворъ.

Презъ 1922 и 1920 год. и ний предприехме опити съ носпералъ въ лозето на държавния лозовъ разсадникъ въ Дупница, както и въ частни лозя въ с. Бобошево.

Презъ 1922 год., поради късното получаване на носперала, първото пръскане на цялото лозе се извърши съ ½% разтворъ отъ синъ камъкъ. Останалитѣ три пръскания на 30 май, 24 юний и 1 юлий се извършиха съ 1% разтворъ отъ Носпералъ и 1½% разтворъ отъ синъ камъкъ. И въ двата

случая се констатираха единични петна на пероноспорна зараза по листата и то тамъ, гдето не е било добре напръскано.

Разтворимостта на носперала е много по-бърза и по съвършена отъ тая на синия камъкъ, но при неутрализирането му съ варъ е необходимо употреблението на фенолфталеина, защото не се получава видима реакция, както при размесването на варьта съ синия камъкъ. Другъ единъ недостатъкъ е, че петната отъ носперала не сж така ясно видими, както тия на синь камъчния варовъ разтворъ, въ замена на което, обаче, изглежда, че носпераловитъ петна иматъ по-голѣма лепливостъ. Като голѣмо преимущество се сочи трайността на разтвора, като фабриката твърди даже, че разтвора можель да се пригответи за цѣлата година, нещо невъзможно при синь камъчния разтворъ. Това обстоятелство обаче не ни се удаде да провѣримъ.

Презъ следующата 1923 година опита се компрометираща отъ падналитъ две градушки.

Всѣки случай, нашето мнение е, че носперала вѣроятно по сила стои наравно съ синия камъкъ, но това ще трѣбва да се установи съ опити. Приготовлението на разтвора е по-бързо но изисква по голѣмо внимание. Би могло да се препоръчатъ опити съ носперала, но само при условие той да е по-ефтинъ отъ самия камъкъ, нещо, което не ни се вѣрва, въ противенъ случай безусловно трѣбва да останеме при бордолезовия разтворъ, който остава незаменимъ поне за сега.

Куртакола се произвежда отъ фирмата Д-ръ Куртъ Албертъ въ Неусъ на Рейнъ. По отношение на него, Д-ръ Мюлеръ се произнася така: При навремено, правилно и преди всичко изобилно пръскане, се постигатъ резултатитъ сжщи на тия, които се постигатъ чрезъ употреблението на бордолезовия разтворъ.

Проф. Д-ръ Мейснеръ, отъ Вейнсбергъ, на основание опититъ на тамошната опитна станция, се изказва за куртакола по сжщия начинъ, както и Д-ръ Мюлеръ. Правенитъ въ голѣмъ размѣръ опити при лозарското училище въ Вейнсбергъ, при които е употребявано по 700 грама куртаколъ на 100 литри вода, сж имали за резултатъ, че голѣма частъ отъ напръсканитъ листа сж пожълтели преждевременно. Не е установено, обаче положително, дали причината на това пожъл-

тяване трѣбва да се отдаде на Куртакола. Едно голѣмо преимущество на Куртакола е това, че при него не се употребява варъ, вследствие на което, освенъ че се намаляватъ разноснитѣ, но се избѣгва честото запушване на машинитѣ, което се предизвиква отъ варовитѣ частици. Сжщото средство може да се употребѣи и въ видъ на прахъ, както е случая съ сѣрния прахъ при оидиума, при което се получава голѣма икономия въ пари и време, но въ тоя случай изглежда, че ще е нужно да се прѣска съ единъ пжтъ повече, отколкото би се прѣскало съ разтворъ, защото при дъждъ праха не се задържа.

По отношение перозида, мненията сж тоже още много различни и неустановени, поради което лозаритѣ не трѣбва да се подаватъ на громкитѣ реклами, а да чакатъ докато нашитѣ изпитателни институти, училища и пр. заложатъ опити и си кажатъ думата. Естествено е, че опити всѣки може да направи, но да се правятъ въ малъкъ размѣръ, даже ако първата година се получатъ добри резултати. Нуждна е осторожностъ, защото търговската реклама не се спира предъ никакви хвалби и доводи.

Влиянието на загребването

върху смъртността на какавидитѣ на лозовия молецъ (Polychrosis botrana).

Бързото проучване условията за съхранението на коловетѣ и лозовитѣ главини, засадени въ тежка почва (силициево глинесть теренъ — произлѣзалъ отъ разлагането на шисти и филади отъ Taunus) ни наведе на мисълта да си вземемъ нѣкои бележки върху запазването на какавидитѣ на кохилиса и евдемиса презъ студения сезонъ, който въ Ренания продължава шестъ мѣсеца. Ето резултатитѣ отъ нашитѣ наблюдения :

Лозя на хълмъ, наклонъ 30%, кордонъ Гюйо, телена конструкция.

Изчислено на 100 главини, взети отъ три реда, представляващи срѣдни,

Сортове Мартъ	Силванерь		Португе блъо	
	1923	1924	1923	1924
1-о Лози, заровени презъ ноември: Какавиди отъ Евдемисъ.				
Съвсемъ малко кохилисъ. Въ купчинката пръстъ, висока 0.30 м.; загинали отъ гжби ентомофити	37	14	104	66
Живи	0	0	0	0
Надъ купчинката пръстъ: загинали	3	0	10	2
Живи	2	0	31	11
2-о Лози, незаровени; загинали какавиди	3	6		
Живи	37	15		

Главинитъ сж на възраст около тридесетъ години, грижливо очистени отъ старата кора до двегодишното дърво.

Ние загребваме лозитъ си презъ ноемврий и декемврий преди голъмитъ студове и извършваме отгребването щомъ почвата позволи да се работи съ нашитъ дикели, дълги и остри, т. е. къмъ мѣсець мартъ.

Ние можемъ да извадимъ заключението отъ нашитъ наблюдения, че загребването на лозята, извършено при условия и въ климатъ, подобенъ на рейнския, благоприятства несъмнено за развитието на гжбитъ ентомофити и може по този начинъ да улесни унищожението на едно твърде значително число какавиди на кохилиса и евдемиса.

Това загребване има отъ друга страна преимуществото да отводнява нашитъ тежки почви презъ зимата, а отгребването, което го допълва презъ пролетъта, позволява почистването на нискитъ части на главината, унищожението на буренитъ и като понижава нивото на почвата, позволява на нискитъ форми по-добре да устояватъ на пролѣтнитъ слани.

Този начинъ прави излишно прибегването въ рейнскитъ лозя до женската работна ржка за изкачване на пръстъ съ помощта на кошове, дълга и мъчителна работа, която бихъ окачествилъ като противохуманна.

Marcel Biron,

Професоръ по лозарство.

Б. Р. Горната статия преведохме отъ френски (Progrès agricole et viticole, 1 юний 1924 г.) за да обърнемъ внима-

нието на нашитѣ лозари до колко загребването на лозята на есенъ ги предпазва отъ опасния неприятелъ лозовия молецъ (*Polychrosis botrana*, Евдемисъ), който е разпространенъ въ Анхиалско и Бургаско.

Сведения за състоянието на лозята, маточниците и вкоренилицата

С. Ново-село, (Видинско) — 10 май. Следствие силнитѣ студове презъ зимата, пострадаха най-много хасми, особено червената резекия. На лозята малко се отрази. Презъ пролетъта отъ нѣколко години насамъ се явяватъ малки космати бръмбари, които причиняватъ извѣстни повреди. . . Тукъ върѣ старата нашенска лоза съ малки изключения. Особено тази година се насадиха голѣми пространства съ лозя. Американскитѣ лозя сж малко. Изгледитѣ за реколтата сж добри. Ценитѣ на вината отъ 14^о спиртъ до 11 лв. л., а съ по малко спиртъ 9—10 л. лит.; ракията 0.75 л. градуса. Голѣмъ застои въ пазара. Презъ 1923 г. е измѣрено количество вино и джибри около 2,500,000 л.

Съобщава :

Ив. Ангеловъ.

Пазарджикъ — 10 май, 1924 г. Голѣмата и нечувана до сега суша, която вилнѣе въ цѣлата областъ, се отрази убийствено върху старитѣ филоксерни лозя. Голѣма частъ отъ последнитѣ не само че нѣматъ никаква реса, но даже и лѣтораста не сж изкарали. Така че, не ще мине дълго врѣме и окончателно ще се простимъ и съ неколко останки отъ прочутитѣ стари пазарджиски лозя. Стари лозя ще останатъ само въ пѣсъкливитѣ и наносни богати почви.

Напротивъ, добра надежда даватъ младитѣ присадени лозя, които изобщо вървятъ отлично и иматъ добра рожба. Но малка е, обаче, рожбата на измръзналитѣ и бититѣ отъ градъ прѣзъ миналата година лозя.

Единъ новъ опасенъ неприятелъ на полскитѣ лозя се яви тази пролѣтъ. Това е *мъхнатия бръмбаръ* (*cetonia hirtella*), който, не намирайки храна по компрометиранитѣ и нищожни ржжи, се нахвърли лакомо върху току що развититѣ се пжпки и лѣтораста, нанасяйки по този начинъ голѣми пакости. Лозаритѣ съ семействата си трѣбваше по цѣли дни

особено сутринъ, когато бръмбара е неподвиженъ, да събиратъ и мачкатъ съ ржцѣгѣ си милиони паразити. Пръсканията съ силни дози парижка зеленина оказаха добри резултати.

Сушата, ако продължава още, ще се отрази зле и върху масата насадени млади садове, маточници и укоренилища.

Първото пръскане противъ балсарата почна още въ началото на месеца и лозаритѣ сж твърдо решени да не даватъ повече никаква данъ на балсарата и другитѣ гжбни болести.

Пазаря е наситенъ съ пръскачки разни системи, пухалки, синь камъкъ, сѣра и други химикали и препарати.

Работната ржка още отъ сега започна да липсва, вследствие голѣмия напливъ на работници и работнички по новооткрититѣ тютюневи складове, кждето, при сравнително полека работа, получаватъ по-добра заплата. Липсата прочее на работници кара по събуденитѣ лозари да прибѣгватъ до машинната обработка на лозята си съ помощта на разнитѣ конски плугчета, копачки и др.

Пазаря на вината и ракиитѣ е тежъкъ, обаче кръчмаритѣ намѣриха за необходимо да увеличатъ цената на виното отъ 25 лв. на 30 лв. литѣра.

Съобщава: К. Н. Христовичъ.

Г. Т. Пазарджикъ, 18. VI т. г. Падналитѣ презъ първата половина на настоящия месецъ изобилни дъждове въ цѣлата околия се отразиха най-благоприятно и върху лозята. Растежа и буйността на последнитѣ се усили много и ягоридата наедря значително. Особено младитѣ садове и поставенитѣ на укореняване присадени лозички, които оставаха насмалко да бждатъ компрометирани отъ продължителната суша, се окопитиха и за сега отиватъ отлично. Даже и закържевелитѣ стари филоксерни лозя усилиха растежа си.

До сега не сж забелезани никакви гжбни болести и животински неприятели по лозята. Пероноспорни петна се забелезаха за пръвъ пжтъ на 26 май изъ нѣкои лозя въ полето; отъ тогава насамъ не е имало нови заразявания. Лозаритѣ искатъ прочее да вѣрватъ, че годината ще мине безъ пероноспора. Въ всѣки случай, всички здрави лозя се пръскатъ вече втори, а нѣкои трети и четвърти пжтъ.

Първата генерация на лозовия молец се забележа тукъ тамъ изъ нѣкой асми изъ града, и нѣкои лозя въ с. Згарлий. За сега рѣдко се срѣщатъ и теленитѣ червей изъ укорени-лищата.

Ако не се яви потепърва проклетата пероноспора, ще разчитаме за наесенъ на добра реколта по отношение, разбира се, на американскитѣ присадени лозя, и тѣзи незаразенитѣ още отъ филоксерата стари лозя.

Новината за предстоящитѣ голѣми увеличения на акциза на вината и ракията разтревожи силно всички лозари и винари — така, мнозина се питатъ дали държавата съ своитѣ постоянни увеличения на разнитѣ акцизи, берий и данѣци, не е рѣшила вмѣсто подобрене и насърчение на възраждающето се ново лозарство и винарство въ страната ни, да внесе смутъ и разочарование въ този доходенъ до сега отраслъ въ земледѣлското ни стопанство?

Пазаря на вината и ракиитѣ си оставя въ сжщото тежко и безизходно положение, като до по-преди. Народа не пие скжпото вино, а се налива съ бира и разнитѣ подправени съ есенци и отрови лимонади, сайдери, бози и шербетъ.

Съобщава:

К. Н. Христовичъ.

с. Асеново (Никополско) — 11 май. Поради липса на посадоченъ материалъ, засаждания на нови лозя почти не станаха. Миналата година би градъ, който повреди старитѣ лозя. Презъ зимата, поради силния студъ, незагребанитѣ лозя измръзнаха и сега сж безъ плодъ. Високитѣ форми, асми, шпалири и пр., сжщо измръзнаха и изкарватъ сега отдолу. До сега не е констатирана тукъ пероноспората.

Цената на виното е 20 лв. литъръ на дребно, а ракията 40 лв. и то сливова, а не джиброва.

Съобщава:

С. Янчинъ.

Лѣсковецъ — 18 май, 1924 год. Състоянието на лозята е добро; показаха реса задоволителна. Има много лози пострадали отъ мразъ презъ зимата, макаръ и да сж били заринати.

Първото прѣскане на лозята започна отъ 14 того.

Надницата на работницитѣ се движи отъ 60—100 лева.

Цената на виното спадна подъ 10 лв. литъра, защото нѣма търговци, а лозаритѣ иматъ нужда отъ пари.

Проектирва се на есенъ да се уреди въ града ни кооперативна винарска изба, на която сега се работи устава.

Съобщава :

Г. Георгиевъ.

Русе, 1 юний, 1924 г. *Времето.* Презъ цѣлия май бѣ сухо, горещо и вѣтровито. Нуждата отъ дъждъ, особено за ново-посаденитѣ лозя и коренилища, е голѣма.

Състоянието на лозята е много добро. Цвѣтенето на ресата се извърши правилно и пълно; тази години изрисяване нѣма да има. Плодородието е изобилно и обещава отлична реколта.

Състоянието на маточницитѣ и коренилищата е сжщо добро, обаче липсата на дъждъ пречи за добрия имъ развой.

Търговията на вината и ракиитѣ е слаба. Цената на вината на едро е съ тенденция на спадане, поради слабата консомация. Ракиитѣ иматъ пакъ сжщата цена, както презъ м. месецъ, на дребно виното се продава 18—20 лв. литръ а ракията 1-1.20 лв. градусъ.

Непродадени вина има доста, но има и такива, повредени и заболели отъ *подигане и провлачностъ*.

Извършени работи презъ май месецъ станаха почти на време въ лозята и маточницитѣ. Първата копань и прѣскане се извърши на време.

Болести и неприятели по лозята нѣма. Следи отъ мана и оидиума още не сж констатирани, а това е поради сухото време и липса на влагата.

Съобщава :

И. Христовъ.

Меричлери (Чирпанско) — 1 юний. Лозята до сега сж въ добро състояние, ресата е въ голѣмо изобилие и прѣцвѣтяванието стана съ доста изрисявания, което се дължи на многото роса и дъждове, които приваляваха при цвѣтението; но това което остана предвещава голѣма реколта. По околнитѣ мѣста падна дребна градушка, като нанесе слаби поврѣди на другитѣ храни, но лозята останаха неза-сегнати.

Тази година се насадиха повече отъ 30,000 облагородени пржчки и доста голѣмо число стратифицирани лози, прехващанието на които е добро, по причина на дъждоветѣ, които паднаха на врѣме.

До сега се извършиха вторитѣ прѣскания съ борделезовъ разтворъ. Пероноспората никждѣ не се е появила, нито нѣкой други опасни болести. Надниците се движатъ за мъже отъ 40—60 лв., а за жени отъ 30—40 лв, но работни ржце мъчно се намиратъ. Рафията се купува отъ 20—26 лв. кгр., а синия камъкъ (английски) 22-26 лв. кгр; отъ фабриката на Азманови 18—20 лв.

Кореспондентъ: *Гико Теневъ*

с. Брѣзово — 1 юний, 1924 година. Младитѣ и стари лозя отиватъ добре. Мъхнатия брѣмбаръ напустна лозята още щомъ житнитѣ растения изкласиха и не можа да направи поврѣда. Презъ мѣсеца валѣ дѣждъ на два пѣти, но слабо. До този моментъ се извършиха 2 прѣскания, а лозята вече почнаха да цвѣтятъ и дадоха добра рожба, дори нѣкой сортове прецвѣтяха. Пероноспората не ни е посетила още, защото е суша.

Маточниците отиватъ много добре.

Укоренилищата въ нашия край сж малко и не ще могатъ да задоволятъ пазаря, колкото и добри да сж. Състоянието имъ е добро. Облагородени сж 416—420а, монтикола, ганзенъ и мурведръ.

Цѣната на виното по кръчмитѣ е 20 лева литѣра и се доставя отъ вѣнъ. Сжщо и ракията се харчи 60 лв. литѣръ.

Съобщава:

Ив. П. Галжнски.

с. Синделъ, — 5 юний, 1924 год. Тукъ и въ околнитѣ села лозята вървятъ много добре, плодородие твърде добро. Сега почва цвѣтенето на раннитѣ сортове.

Миналата година мѣстната лоза въ рѣстъ отиваше по-добрѣ отъ американската, а тая година, въ плодородие е много добра, но въ рѣстъ значително по-слаба отъ американската. Причината се отдава на голѣмата суша. Вследствие на сушата и едногодишнитѣ лози имаха голѣмъ застои въ рѣстъ, обаче отъ десетина дни насамъ паднаха дѣждове и рѣста върви много бързо.

Отъ сивия червей се срѣщатъ малки повреди по старитѣ лози и тазгодишнитѣ засадени. Той силно върлува по бостанитѣ.

Тукъ въ село сж облагородени и засадени отъ топликъ около 80 хиляди рѣзници.

Вина и ракии у производителитѣ не останаха.

Асмитѣ иматъ значителна повреда отъ измръзлякъ, има измръзнали до корена.

Съобщава:

Ан. Д. Вангеловъ.

гр. Варна, 5 юний, 1924 год. 1. Състоянието на лозята е много добро. Повечето отъ тѣхъ сж филизирани о време, поставени имъ сж колци, като сж извързани. Втора копань, а негде и прѣскането на лозята съ бордолезовъ разтворъ за II-ий пѣтъ е извършено. Прави впечатление, какво всички буйни презъ миналата година главини се пробудиха доста кжсно и се отличаватъ съ слабия си растежъ. Рѣдки и само единични случаи има на непокарали лози.

Повреди има и то незначителни отъ падналата на 21 слаба градушка. Сжщо такива незначителни повреди въ нѣкои отъ плоднитѣ лозя сж нанесли махнатия брѣмбаръ и стригача, а въ новозасаденитѣ — сивия червей.

Крастата по листата тоже се срѣща въ единъ по-голѣмъ размѣръ въ сравнение съ миналитѣ години.

2. Изгледитѣ за реколтата сж отлични. Лозитѣ, особено сортоветѣ шасладоре, димятъ и др. нѣкой сж отрупани съ реса, каквато при памида и червения мискетъ не се срѣща. Къмъ 28 май започна цвѣтенето на шасладоре и димята и то при твърде благоприятни условия. Въ сравнение съ м. г. цвѣтенето настѣпи съ десетина дена по-рано.

3. Състоянието на маточницитѣ е тоже отлично. Къмъ 1 юний лѣтораститѣ въ повечето си надминаваха два метра дължина. Лозитѣ въ вкоренилищата сж сжщо отлични, особено тия, що сж поставени своевременно — редовно покарали. Често се срѣщатъ лозички съ 15 с. м. дължина.

4. Цената на литъра	едро	дребно
бѣлото	13—15 лв.	18—24 до 30 лв.

а) на виното

червено	11.50—13 лв.	18—24 до 26 лв
---------	--------------	----------------

б) на ракията 1.20 лв. градуса.

На пазаря, по отношение виното, сжществува слабо търсене. Консомацията намалена до минимумъ за смѣтка на бирата. За червения вина липсва всѣкакво търсене.

5. Прави впечатление презъ т. г. пролѣтъ масовото засаждане въ селата на Варненската околия на мѣстнитѣ лози.

Засаждането на тия лози продължи презъ течението на цѣлия месецъ май.

Варненци, а и всички български лозари-винари, могат да се радватъ, че слѣдъ като нѣколко години подъ редъ имаха „щастieto“ да виждатъ на пазаря въ продажба „стари Кримски вина“ и всевъзможни ерзаци „французски типови вина“, скоро ще виждатъ и „стари италиански вина“ отъ новокондисала и трескаво заработила италианска една винарска фирма.

Съобщава: П. Н. Антоновъ.

Въпроси и отговори.

Въпросъ 1. Имамъ нѣколко стотици диви лози, засадени презъ 1921 и 1922 год., но не сж на мѣстото за лозе. Моля отговорете ми ще мога ли да ги премѣстятъ отъ това мѣсто на лозето. Тѣ сж отъ сортоветъ 101—14, Порталисъ и Монтикола. Кога да направя премѣстването и какъ да рѣжа коренитъ, кога да извърша присаждането. Имайте предъ видъ, че нашата почва съдържа 15% варовникъ.

Въпросъ 2. Въ двора имамъ нѣколко фиданки сливи. Следъ прецѣвтяването забелезахъ дупчици по зърната и вжтрѣ червеи. Какви средства за борба съ този червей ще ми препоръчате?

12 V 1924 год.

Лозаръ: С. Янчинъ.

с. Асеново (Никополско).

Отговоръ 1. Щомъ лозитъ не сж по-стари отъ 3 години можете да ги премѣстите отъ едно мѣсто на друго. Това можете да извършите късно презъ есенята или презъ пролѣтята. Коренитъ ще изрежете почти до основата ($\frac{1}{2}$ см. дължина) а пржчикитъ до спящитъ очи и ще ги заровите. Присаждането ще извършите една година по-късно, следъ като се прихванатъ добре лозитъ. Рисковано е да засаждате Порталисъ и 101—14 въ почва съ 15% варовникъ. Монтиколата ще издържи на варовника.

Отговоръ 2. Вѣроятно червеятъ, който унищожава сливитъ ви, е гъсеницата на пеперудата *Carposapsa funebrana*. Тя снася следъ завързването на плода по едно яйце, излюпва се червей, който пробива и влиза вжтре въ плода. Препоръчвамъ ви да вземете въ предвидъ, че червейтъ може да се намери и въ плодовете, които сж вече на пазаря.

ржчва се при прецъвтяването да се пръска съ разтворъ отъ парижка зеленина 70 гр. на 100 литра вода съ около 200 гр. негасена варь. Второто пръскане съ сжщия разтворъ се предприема 10—12 дена по-късно.

Въпросъ 3. Имамъ около 200 главини дивачки отъ сорта 1202 на 3 години. Мога ли да го присадя сега на зелено?

Въпросъ 4. Кога трѣбва да кърша лозето — сега като цъвти или следъ прецъвтяването. Лозето ми расте много буйно.

Съ почитание: *Н. Колевъ.*
с. Кокорево (Ямболско).

Отговоръ 3. Дивачкитѣ можехте да присадите на зелено, но сега е вече късно. Най-благоприятното време е втората половина на м. Май.

Отговоръ 4. Кършенето на лозата се извършва една седмица преди цъвтението за да се попречи на изресяването следствие буенъ растежъ. Кършенето следъ цъвтението увеличава голѣмината на зърната, но намалява качеството на плода.

Въпросъ 5. Моля отговорете ми какъ се приготвя борделезовия разтворъ за I ржсене — на 100 литри вода колко синь камъкъ и варь да поставя. Сжщо дайте ми упжтване какъ да приготвя разтвора за II и III пръскане.

Младенъ Петковъ

с. Власатици (Врачанско)

Отговоръ 5. Времето за I-то пръскане отдавна е минало. Ние писахме въ кн. V какъвъ разтворъ подхожа за първото пръскане

За II, III и последующитѣ пръскания ще употребите за 100 литра вода 2 кгр. синь камъкъ и 1 кгр. негасена варь. Варьта ще претеглите, ще размиете въ вода и ще прибавите въ разтвора отъ синь камъкъ.

Въпросъ 6. Като абонатъ на „Лозарски прегледъ“ моля да ми се отговори на следнитѣ въпроси:

1) Сорта „пловдина“ единъ и сжщи сортъ ли е съ „памиди“.

2) Какъ мога да си доставя отъ Добруджа единъ сортъ, който тамъ носи името „Авгостосъ“. Зрее много рано — гроздъ разклоненъ съ валчести зърна, съ жълтеникавъ цвѣтъ.

Виното му е жълто, много хубаво. Листата му сж средни и назжбени.

3) Настояваме да ни се изпратят имената на всички български сортове и значението, а сжщо така и на французски сортове, които сж за препоржчване.

Съ почитъ: *Станко Х. Георгиевъ.*

с. Ново село (Видинско)

Отговоръ 6. Доколкото ни е известно „Пловдина“ и Памидъ сж единъ и сжщи сортъ. Памида има нѣколко вариетети — черенъ, червенъ и др., та кой именно отъ тѣзи вариетети е „Пловдина“ това не ни е известно.

Отъ Добруджа не ще можете да доставите лози, тъй като вноса отъ чужбина е забраненъ. Този сортъ, който Вий описвате, може би се среща нѣкжде въ Блгария.

Сега се печати единъ списъкъ на всички български сортове грозда, който ще се изпрати на всички абонати като премия на „Лозарски прегледъ“.

Въпросъ 7. За забелезване е, че почти не съмъ срещалъ статия въ Лозарски Прегледъ относително новопосаденитъ лозя. Азъ напр. насадихъ миналата година 2 декара лозе и се чудехъ какъ да го гледамъ втората година. Моля дайте упжтване да филиза ли и да кърща?

Алекси С. Начевъ — Враца.

Отговоръ. Отъ обяснението, което давате въ писмото си, правилно сте постжпили, като сте филизили лозето. Колкото за кършенето, не Ви препоржчваме да го правите въ лозя, които още не сж почнали да даватъ плодъ.

Пакъ нѣколко думи върху акциза на виното.

Имаме хубава поука, макаръ да е съпроводена съ много ядове, а може би и скжпо да я заплатимъ Родното ни лозарство тази година на три пжти е силно атакувано и то отъ засада. Безъ да се направятъ каквито и да било проучвания за рентабилността на лозарството ни като поминъкъ, безъ да се вземе мнението на компетентни по въпроса държавни и обществени учреждения, на служебни и частни лица, презъ м-цъ февруари настоящата година министерството на

финансиитѣ ни изненада съ единъ законопроектъ уникумъ по своята жестокость и невъзможенъ поради прекалено високия акцизъ, съ който трѣбваше да бжде обложено виното. Силниятъ и енергиченъ протестъ отъ страна на съюза и лозарскитѣ дружества даде своя ефектъ. Министерътъ на финансиитѣ и другитѣ управляющи фактори декларираха, че този законопроектъ нѣма да стане законъ. Нещо повече, въ ежедневния печатъ се поместиха декларации, че не само нѣма да се повишава акциза върху виното, но че изобщо той ще бжде премахнатъ. Но не бѣ още заглѣхнало ехото отъ тѣзи декларации и ето, че бюджетарната комисия рѣшила да се удвои акциза върху виното. Само два-три дена следъ това финансовиятъ министъръ бѣ любезенъ да ни даде още по-голямъ сюрпризъ. Въ внесения въ Народното събрание законопроектъ за акцизитѣ и патентовия сборъ върху пийетата е вмѣкнато и увеличението акциза върху виното на 15 златни стотинки за литъръ, което прави 2'25 лв. книжни. Въ сжщиятъ законопроектъ, обаче, е изпуснато откупното право на бирата и спирта, които сж въ сила днесъ. Цѣлътъ е ясна: да се поскѣпи производството на виното, да се поефтини това на бирата и спирта. Въ резултатъ лозарството ще се убие като поминѣкъ и ще се създаде широко поле за печалби на бирената и спиртната индустрии. Но това не е всичко: въ другъ законопроектъ се предвижда доходъ за общинитѣ отъ виното до 50 ст. на литъръ. Или всичко литъръ вино се облага съ 2'25 лв. акцизъ + 50 стот. за общината, 90 ст. на литъръ пращини акцизъ + 30 ст. за общината или единъ декаръ лозе ще плаща акцизи и данъци 1000—1200 лв. Това е вече прекалено, извънъ всѣка мѣрка. И за слѣпцитѣ е ясно, че лозарството ни се намира въ абсолютна невъзможность да понесе единъ такъвъ чудовищенъ товаръ. Но сжщо така е ясно като бѣлъ день, че лозарството ни не се атакува по чистата причина, че държавата има нужда отъ пари, защото, както се спомена, въ последния законопроектъ не се предвижда сжществующето днесъ откупно право за бирата 3'20 лв. и за спирта 62'50 лв. на литъръ. И ако този законопроектъ стане законъ, държавата ще получи отъ виното крѣгло 170 милиона лева или едно увеличение около 135 милиона лева, а би изгубила отъ бирата и спирта 189 милиона лева. Но това не е всичко. Понеже лозарството

не може да понесе това данъчно бреме, то ще крѣе нѣколко години и ще загине. По този начинъ държавата ще загуби всѣкакъвъ доходъ отъ лозарството, отъ една страна и ще пролетаризира едно грамадно число лозари.

Бирената и спиртната индустрии — дѣло на шепка капиталисти — ще се развиватъ и цвѣтятъ за смѣтка на лозарството — поминѣкъ на стотици хиляди български граждани. Това не се диктува отъ нуждитѣ на народното стопанство. То нѣма никакъвъ интересъ отъ бирената и спиртната индустрии. Защото тѣхниятъ обектъ е мѣстната консумация, която може напълно да бжде задоволена отъ лозарството и овошарството. Суровитѣ материали, които се преработватъ отъ бирената и спиртната индустрии сж предметъ на нашата износна търговия. Изнесени, тѣ ще увеличатъ износната ни търговия, а ползата отъ това е ясна и положителна. Стойността на преработенитѣ материали въ бира и спиртъ е загубена за народното стопанство; съ това се ощетява износната ни търговия. Тази смѣтка е ясна и отъ народостопанско и отъ държавническо гледище. Затова за мислещитѣ хора, които иматъ присърдце интереситѣ на народното стопанство, на държавата и широкитѣ народни маси, това надпрепускване да се убие единъ голѣмъ народенъ поминѣкъ и на негово мѣсто да се издигне спиртната и бирената индустрии, които да произвеждатъ изключително за вътрѣшната консумация, е дѣло или на заблуда или на користъ. Защото човѣкъ трѣбва да бжде или заблуденъ или безъ съвѣсть за да се рѣши да отнеме коравия залѣкъ на стотици хиляди граждани, и да задоволи алчността за печалби на едно нищожно малцинство капиталисти

Невежество и заблуждение е, че спиртната индустрия преработвала разваленитѣ зърнени храни, които иначе не можели да се използватъ. Ний искаме да ни се отговори, колко милиони килограми развалена зърнена храна е преработена отъ спиртнитѣ фабрики. Такива храни у насъ нѣма, или сж толкова малко, че нѣматъ значение за народното стопанство. Прочее, всички философствувания въ полза на бирената и спиртната индустрии сж отъ лукаваго. Малка и демократична България не може да си позволи този луксъ: да убие голѣмия народенъ поминѣкъ — лозарството — за да създаде работа и печалби на алчния капиталъ въ бирената

и спиртната индустрии. Въ интереса на народното стопанство, на народното здраве и общественото спокойствие въ страната ни е да нѣмаме бирена индустрия, а спиртната да се намали, щото тя да може да задоволи изключително нуждитѣ на медицината и за гориво. Съ това на българското земледѣлие нѣма да се попречи. Разбира се, ако тѣзи индустрии могатъ да намерятъ външенъ пазаръ за своитѣ произведения нека се поощрятъ, за да изнесатъ колкото се може повече; това ще ползува и земледѣлието ни и държавното стопанство. Но поощрение само за износъ, не и за вътрешна консумация.

Както виждаме, мирно съжителство между тѣзи двѣ индустрии и лозарството е невъзможно.

Борбата между тѣхъ ще бѣде постоянна. Ще надѣлява, не който има право, а който има хитростъта и ловкостъта въ борбата. А това е на страната на тия двѣ индустрии.

Прѣснитѣ примѣри въ борбата за акциза отъ нѣколко месеца сж достатъчно доказателство. Следъ като се написаха нѣколко компетентни "и имащи за цѣль" да се защитатъ интереситѣ на държавата статии, яви се първия законопроектъ, съ който се цѣлѣше учетворяване акциза върху виното и създаващъ маса спѣнки въ ежедневната работа на лозаря. Следъ това последваха вече другитѣ „изненади“ за увеличение акциза на виното и „облекчаване“ положението на бирената и спиртната индустрии.

Това грубо предизвикателство къмъ лозарското население, не можеше да не предизвика негодувание и отвърщение. Явилитѣ се на 17 и 18 т. м. въ София делегации отъ сдружени и несдружени лозари въ обща срѣща разгледаха положението, което се цѣли да се създаде за лозарството съ поменатитѣ законопроекти и съ една обща резолюция обърнаха вниманието на управляющитѣ срѣди върху противонародната и противодържавната тенденция въ всички домогвания да бѣде обременено или унищожено лозарството като поминѣкъ. Тази резолюция се разпрати на всички членове на сѣюза; тя се поднесе на министритѣ на финанситѣ и земледѣлието и се раздаде на всички народни представители.

Както му е реда, отъ всѣкжде — и министри и депутати сж дали успокоителни обещания на делегатитѣ, които

сж имъ поднесли исканията на лозаритѣ. Тѣзи обещания обаче, не могатъ и не трѣбва да ни успокояватъ. Защото такива обещания ни се дадоха презъ изтеклата пролѣтъ; такива обещания отъ управляющитѣ фактори бѣха публикувани и въ ежедневния печатъ, за да бждемъ отново и още по-страшно изненадани.

Прочее, заключението отъ всичко това е :

1. Лозаритѣ трѣбва да бждемъ постоянно на шрекъ и готови да отстояваме правото си да живѣемъ.

2. Бирената и спиртната индустрии въ България иматъ интересъ да нѣма лозарство, а интереса на цѣлото лозарско население и на народното стопанство е — да нѣма бирена индустрия, а спиртната да се намали до размѣри да задоволява нуждитѣ на медицината и отъ гориво.

3. Да издигнемъ лозарската и винарската техника и задоволимъ вжтрѣшната консумация на възможно най-низки цени.

Днесъ и утре това ще бжде нашата задача. Тя не е лека. Капиталътъ притежава чародѣйна сила, която сломява всички препятствия. Той може да бжде побѣденъ само отъ силата на високо гражданско съзнание, че въ една демократична и дребностопанска страна надъ всичко стои интересътъ на мнозинството. Нашъ дългъ е да сжбудимъ това гражданско съзнание.

Българското общество не може да даде предпочитанието си на бирената и спиртната индустрии. Но то не е освѣтлено въ нашия споръ, или пъкъ е зле освѣтлено. Нашъ дългъ е да го освѣтимъ. Това ще може да направи една здрава професионална организация. Тази организация трѣбва да бжде лозарския съюзъ. Но стига приказки. Да пристѣпимъ къмъ работа. Всѣкой лозаръ трѣбва да разрѣши днесъ въпроса, ще бжде ли лозаръ или не. Ако рѣши да остане и за напредъ лозаръ, той не може безъ своя професионална организация и трѣбва да плати своя данѣкъ въ врѣме, спокойствие и срѣдства, за да спомогне за изграждането на тази организация. Лозарскиятъ съюзъ се създаде за защита професионалнитѣ интереси на българския лозаръ. Днешнитѣ борби противъ посегателството на лозарството като поминѣкъ се предвиждаха отдавна, по тѣхъ се писа и говори много и съюзътъ се готви съ честъ и достойнство да защити

интереситъ на лозарството ни. Повече отъ колкото му позволяваха силитъ и средствата, той до сега достойно изпълнява своята задача.

Борбата трѣбва да продължи. Никакво облекчение за спирта и бирата, защото противното значи убиване на лозарството. Никакво увеличение на облаганието върху виното. Тѣзи наши искания сж справедливи и трѣбва да бждатъ удовлетворени. И докато не бждатъ удовлетворени, не трѣбва да преустановяваме подетата борба. Ако сме будни на поста си, ще успѣемъ!

Хроника

По акциза на виното. Лозаритъ наново сж поставени на изпитание. Всички си спомнятъ за законопроекта за изменение акциза на виното и материалитъ, отъ които се вари ракия. Този законопроектъ следъ енергичната съпротива на лозаритъ биде осуетенъ. Сега, обаче, правителството внесе въ камарата новъ законопроектъ — за изменение и допълнение на закона за акцизитъ и патентовия сборъ върху питиетата, още по-съкрушителенъ за лозаритъ. Въ този законопроектъ се предвижва да виното да се облага съ 15 стотинки златни на литъръ, което обърнато на днешния курсъ прави съ общинскитъ връхнини 275 лв. на литъръ акцизъ. Джибритъ ще се облагатъ, по 6 златни стотинки или около 12 лева за литъръ ракия. Не стига това, ами за бирата и спирта се предвиждатъ голѣми облекчения — До сега спирта плащаше акцизъ и откупно право 67.50 лв. на литъръ — сегашния законопроектъ предвижда само 4.70 лв. Бирата бѣ обложена до сега съ акцизъ и откупно право 3.60 лв. на ли-

търъ — за напредъ само 0.24 лв. Явно е, че законопроектъ е направенъ не за да се увеличи доходитъ на държавата, а да се облагодетелствуватъ фабрицитъ на спирта и бира, защото отъ цѣлата тази комбинация държавнитъ приходи ще бждатъ по-малки. Съюза на лозаритъ съ изложения и срѣщи съ управляющитъ изтъкна голѣмата несправедливостъ на законопроекта. Специални делегати отъ провинцията въ съставъ: Отъ Перущица — Здравко Анчевъ и Атанасъ Тоновъ, отъ Свищовъ — Крайчо Чуклевъ и Александръ П. Цампаровъ, отъ Лѣсковецъ — Моско Гайдовъ, Тони Икономовъ, Стоянъ Тахриловъ и Енчо Козлевъ, отъ с. Типченица (Врачанско) — Георги Юрдановъ, Кръстю Стояновъ и Иванъ Кр. Дановски, отъ с. Драгижево — Веселинъ Ив. Копановъ, отъ Стара-Загора — Иванъ Марковъ, Христо Минковъ и Илия Пеневъ, отъ Ямболъ — Георги Вълчановъ и Атанасъ М. Сакмачевъ, отъ Чирпанъ — Никола Зидаровъ, Димо Райковъ и Никола Поповъ, отъ с. Брестовица (Пловдивско)

— Георги Т. Каридовъ, Тодоръ Гатевъ и Владимиръ Тасевъ, отъ с, Змѣво (Ст. Загорско) — Тодоръ Димитровъ отъ Елена — Стоянъ Разсукановъ и отъ Созополъ — Георги Черневъ и Леонидъ Я. Ганузлиевъ, се събраха на 17 юний т. г. въ помѣщеніето на Лозарския съюзъ, изработиха една обстойна резолюция, която поднесоха на М-ра на Земледѣлието и Държавнитѣ имоти. Друга една делегация, отъ Станимака, съ Спасъ Божановъ начело, се е явила предъ сжщитѣ министри за да изтъкне вредата отъ новия законопроектъ и да настоява за отмѣненіето на пунктветѣ, които засегатъ лозаритѣ.

Г. Министра на финанситѣ заяви, че крѣщащитѣ държавни нужди му налагатъ да дири нови приходи, но му се възрази, че съ това увеличение акциза на виното и материалитѣ, отъ които се вари ракия, а намаление откупното право и акциза на бирата и спирта, въ сжщностъ държавната хазна не ще получи по-вече, а ще има намаление на приходитѣ. — г. Министра обѣща, че ще проучи въпроса и ще направи възможното намаление. Явно е, прочее, че г. Министра даже не е запознатъ съ законопроекта, отъ което слѣдва, че заинтересованитѣ сж дѣйствували направо предъ съответнитѣ чиновници въ Отдѣленіето за акцизитѣ при М-вото на финанситѣ, които чиновници сж стѣкмили законопроекта точно по калжпа, даденъ имъ отъ пивоваритѣ и спиртофабрикантитѣ.

На явилата се сжща делегация и при Министра на Земледѣлието, отъ когото се иска

застѣпничество за случая, защото това, което М-вото на Земледѣлието поощрява и подкрѣпя, М-вото на финанситѣ съ единъ замахъ разсипва. Г. Министра обѣща застѣпничество, но ето вече три мѣсеца чуваме само обѣщания, а въ сжщностъ се внасятъ най-сѣсипателни за родното лозарство законопроекти. Отъ сжщия Министръ депутацията моли часъ по-скоро да се внесе и законопроекта за преследване фалшификацията на вината, защото тая година стоятъ още непродадени по-голѣмата частъ отъ миналогодишнитѣ вина, благодарение на грамаднитѣ количества петиотъ, който се направи миналата есенъ. — И за случая имаме обѣщание за удовлетворение.

При подпредседателя на Камарат, г. Борисъ Вазовъ, сжщо се яви делегацията. И на него се изтъкнаха пакоститѣ отъ тия непосилни облагания на лозарството, като справедливо члена отъ старозагорската делегация, стария лозаръ, Христо Минковъ, му обърна вниманието, че подобръ единъ Царъ Крумовски законъ, отъ колкото такъвъ за увеличение акциза.

Отъ всичко това впечатлението на делегатитѣ е, че се даватъ само обѣщания, каквито впрочемъ даде на вртмето и г. М-ра на финанситѣ въ прѣдизборното си интервю въ в. „Свободна Рѣчь“ брой 58 отъ 25 априль 1924 г.; но което и тамъ си остана... до като минатъ изборитѣ.

Нека по-вече не се преспи-ваме отъ тия обѣщания! Всички на работа! Борба до край! Ние сме мнозинството, ние носимъ

всичките данъчни тежести и кръвни данъци, а не шепа пивовари и спиртофабриканти! Не могат 600.000 члена на лозарските семейства, които изкарват коравия си залькъ отъ лозарството, да станатъ торъ за увеличение печалбите на десетина фабриканти! Устройвайте събрания, протестирайте високо за да ни чуятъ! Помогни си самъ за да ти помогне и Богъ!

Опустошителни градушки сж паднали на 14, 15 и 16 юний въ следните градове и села: Луковитско — Блъсницево; Плѣвенско — Мъртвица, Пелишатъ, Пордимъ и др.; гр. Свищовъ, гр. Пловдивъ; Враченско — с. Люта; с. Мездра; гр. Разградъ; гр. Ловечъ; гр. Казанлъкъ. Еленско — с. Миндя.

Преместенъ е нашия сътрудникъ В. П. Мариновъ съ заповѣдь № 1182 отъ 16 априлъ отъ Ловечъ въ Станимака за специалистъ при катедрата, като му е възложено управление то на Лозовия разсадникъ въ сжщия градъ.

Протестационни телеграми обсипватъ отъ всички страни управляващите, отъ които зависи отменението на чудовищния за акциза законъ. Лозаритѣ отъ с. Злокучене (Плѣвенско), с. Синделъ (Проваийско), с. Драгижево (Търновско), Перушица, Лѣсковецъ, Севлиево, с. Лъджене (Орханийско), Ц. Аспарухово, Провадия, Сливенъ, с. Павликени, Плѣвенъ, Ловечъ, с. Стражица (Г. Орѣховско), Ст. Загора, с. Миндя (Еленско), Анхило, с. Карабунаръ (Т.-Па-

зарджикъ), Рахово, Лѣсковецъ, Разградъ, с. Брестовица, Пазарджикъ, Варна, Сухиндолъ, с. Самоводене, (Търновско), Мездра, Бѣла, Бѣлоградчикъ, Бургасъ, и с. Церово (Т. Пазарджикъ) енергично протестираше телеграфически. Резолюции сжщо сж изпратени отъ лозарските центрове Бургасъ, Ломъ, с. Михалци (Търновско), Ст. Загора, Чирпанъ, Ямболъ, Лѣсковецъ, Перушица и Разградъ. Лозаритѣ надаватъ отчаяни викове за протестъ. Ще останатъ ли управниците безучастни къмъ тѣзи протести на хиляди отрудени български граждани? Характерна е телеграмата на лозаритѣ отъ с. Ц. Аспарухово:

„Рѣшени сте подпишете лозарската присжда увеличение акциза виното подпишете я да се знае, че сговорното правителство игнорира интереситѣ на шестотинъ хиляди българи за ония нѣколко фабриканти, изборитѣ минаха власт осигурихте можете всичко да правите. Вие депутати достойно защитихте вашитѣ дневни трѣбватъ ресурси намѣрихте ги. Явете се на отчетъ.“

Четиристотинъ и петдесетъ лозари,

Управителния съветъ на съюза въ заседанието си на 21 юний г. г. взе рѣшение да свика Лозарски Съборъ презъ втората половина на м. Августъ, кждето ше се четатъ следните реферати:

1. Необходимостта отъ професионална организация за защита на лозаритѣ.

2. Положението на нашето

лозарство и данъчната политика на държавата къмъ него.

Постоянното присъствие на мира като най подходящо мѣсто за събора единъ отъ лозарските центрове — Стара-Загора или Плѣвенъ. То е влѣзло въ преписка съ дружествата въ тѣзи градове за уговаряне на подробноститѣ. Вѣроятно е съ събора да бже устроена и Лозарска изложба.

Учредителния конгресъ на българските химици се състоя на 5, 6, 7 и 8 юний въ София, свиканъ по инициативата на Българското Химическо Дружество. Покрай другитѣ реферати, г. Илия Цоневъ, началникъ на химическия институтъ при Дирекцията на народното здраве, е чель рефератъ на тема:

Контроль върху хранитѣ и напиткитѣ и други общепотребяеми предмети. Референцикътъ изтъкна до колко фалшификацията е взела у насъ застрашителни размери и препоръчва да се откриятъ по вече

станции за контрола на съестнитѣ и питейни продукти, като се създадатъ и специални за това закони, тъй като сегашния е непълнъ. г. Цоневъ е нашъ сътрудникъ и се интересува отъ производството на виното у насъ и фалшификациитѣ, на които то е подложено.

Накрай е билъ избранъ управителенъ съветъ въ сѣставъ:

Председателъ: Проф. З. Караоглановъ, Секретаръ: Ст. Стояновъ, Касиеръ: М. Стефанова Членове: Ив. Площакъвъ и Л. Иоцовъ.

За редакционенъ комитетъ на дружественото списание *Химия и индустрия* сж избрани: Проф. Ас. Златаревъ, Ив. Томовъ, Ил. Цоневъ, Ив. Трифоновъ, В. Огняновъ и Боневъ.

Съюзътъ на Българскитѣ лозари-винари разчита на съдействието на Дружеството на българските химици за изработване на специални закони противъ фалшификацията на хранителнитѣ и питейни продукти.

Спомоществуватели

за 1924 год., които сж събирали и препращали абонаменти въ редакцията:

Енчо Ц. Козлевъ, гр. Лясковецъ
 Върбанъ Кръстевъ, гр. Русе
 Матей Стефановъ, гр. Никополъ
 Петко Тодоровъ
 „
 Балю К. Орѣшаровъ, с. Махалата (Плѣвенско)
 Петръ Д. Петковъ, гр. Видинъ
 Генчо Прокопиевъ, с. Кортенъ (Н. Загорско)

Фондъ

за закрепване съюза и постигане задачитъ, които той си е задалъ. Съюза апелира къмъ лозаритъ да го подкрѣпятъ.

Преносъ отъ кн. 5		19 782.—	лв.
Лозарското д-во, с. Типченица (Вратчанско)	400.—	„	
Владимиръ Тасевъ, с. Брѣстовица (Плов.)	100.—	„	
Тодоръ Гатевъ	50.—	„	
Петръ Минчевъ — Сливенскитъ минер. бани	200.—	„	
Група Бокиловски лозари, събрани отъ Н. Савовъ, с. Бокиловци (Берковско)	189.—	„	
Хр. Кжндевъ, с. Сухиндолъ (Севлиево)	3·70	“	
Група Червеноводски лозари, събрани отъ Димитръ Миховъ, с. Червена-Вода (Русенско)	400.—	„	
Група лозари отъ с. с. К. Бунаръ и Бошуля (Т. Пазарджикско), събрани отъ Атанасъ Гюровъ, с. Кара-Бунаръ (Т. Пазарджикско)	500.—	“	
Всичко		21,624·70	„

БЮРО „ТРОЙКА“

за търговия и представителство

София, улица „Раковска“ № 119.

ИЗВЪРШВА:

ПОСРЕДНИЧИ за покупко-продажба на всекакви имоти и стоки.

СЪБИРА реклами и абонаменти за всички вестници и списания.

СНАБДЯВА съ паспорти.

ПРАВИ преводи отъ и на чужди езици.

НАМИРА помещения и др.

ДАВА съвети и упжтвания по лозарство и винарство и доставя уреои за тѣхъ.

ПРАВИ всекакви справки въ всички учреждения и урежда висящи въпроси при сжжитъ и пр.

Сведения и упжтвания съ удоволствие и акуратностъ при поискване, придружени съ пощенскитъ разноски за отговора,

МНОГО ВАЖНО

ЗА

ВИНАРСКИ КООПЕРАЦИИ И ВИНАРИ!

На 14 юли 1924 година, 9 часа предъ обедъ, въ Канцеларията на V-и Софийски градски държавенъ бирникъ по изпълнителнитѣ дѣла ще се продава за втори пжтъ на публиченъ търгъ имота, принадлежащъ на Иванъ и Мария Николови отъ гр. София, за въ полза на държавното съкровище за искъ 1,055,000 лева, а именно:

Една масивна модерна винарска изба, намираща се въ гр. София, ул. „Любенъ Каравеловъ“ № 54, състояща се отъ 2 стаи, навесъ, клозетъ и пр. съ размери около 12 м. дълга и 8 м. широка; надъ нея единъ навесъ, дългъ около 8 м. и дълбокъ около 3.5 м. Другъ навесъ до него, съ приблизително същитѣ размѣри; една канцелария и две стаи надъ нея, на дъното въ двора една стая; цѣлото пространство на изброенитѣ имоти е около 290 квадратни метра, отъ които половината обхващатъ постройкитѣ, а останалото циментиранъ дворъ. Заедно съ поменатитѣ изба и постройки ще се продава и принадлежащия къмъ нея инвентаръ, състоящъ се отъ една бжчва отъ 5000 литри, 7 отъ по 1500—1700 литри, 27 отъ по 600—700 литри, 15 отъ по 150—300 литри, единъ цариградски казанъ, асансьоръ, апаратъ за избистряне вино, чебури, каци, мѣрки, фунии и редъ други принадлежности, които могатъ да се видятъ въ отдѣлния за тѣхъ описъ. Зданието е масивно, снабдено съ водопроводна, електрически мрежи и канализации. Имота се намира при сжседи: М. Димитровъ, конюшната на Английската легация, Иванка Ценова и улица, оцененъ за 400,000 лв. Желаящитѣ да участвуватъ въ тая проданъ трѣбва да се явятъ въ казания день въ 9 часа преди пладне да наддаватъ.

ЛОЗАРСКА ЛИТЕРАТУРА

Въ редакцията на сп. „Лозарски Прегледъ“ се намиратъ за проданъ следнитѣ книги по лозарство и винарство:

1. Върху афинитета на нѣколко български сортове лози съ дивитѣ лози подложки, отъ **Н. Недѣлчевъ** — Цена 5 лв.
2. Посаждане и отгледване на ново възобновенитѣ лоза съ американски лози, отъ **Цв. Пеневъ**. Цена 100 лв.
3. Американскитѣ лози и възобновление на лозята, IV издание, отъ **В. П. Мариновъ**. Цена 60 лева.
4. Практически наставления за отгледване и обработване на американскитѣ лоза, отъ **Ил. Христовъ**, цена 5 лева.
5. Практически наставления за правене на добри и ефтини американски лоза, отъ **Ил. Христовъ**, 2-о преработено издание. Цена 5 лева (изчерпана, подъ печатъ).
6. Посаждане и отгледване на ново възобновенитѣ лоза съ американски лози, отъ Лозарска библиотека „Нова лоза“ № 11, отъ **Цв. Пеневъ**. Цена 25 лв. (изчерпана)
7. Практически наставления по резитбата на лозята, отъ **Ил. Христовъ**. Цена 4 лева.
8. Присаждане и взаимобразното влияние между подложката и присадника, отъ **В. П. Мариновъ**. Цена 6 лева.
9. Пълно ръководство по винарство, за изучване начинитѣ по приготвлението, обработването и черенето на разнитѣ видове вина и ракии, отъ **Хр. С. Георгиевъ**. Цена 100 лв.
10. Практически наставления за правене на добри и трайни вина, отъ **Ил. Христовъ**. Ц. 8 лв. (изчерпана, подъ печатъ)
11. Практическо ръководство за приготвление на разни ракии, отъ **Ил. Христовъ**. Цена 15 лева.
12. Модерно винарствуване отъ **Ив. Добревъ**, началникъ на Лозарската Опитна Станция въ гр. Плевенъ. Цена 6 лв.
13. Какъ да си направя ново лозе? — III-о издание, преработено съ извадки отъ Закона за подобрене земледелското производство, отъ **Н. Недѣлчевъ**. Цена 5 лв.
14. Какъ се приготвява добро и трайно вино? отъ **Н. Недѣлчевъ**. — Цена 5 лв.
15. Приготвление на ракии, коняци, вермути и ликйори отъ **Н. Недѣлчевъ**. — Цена 5 лв.
16. Какъ се поправятъ развалени вина? отъ **Д. Овчаровъ**. — Цена 4 лв.
17. Резитбана лозята (съ 20 ф. въ текста). **Д. Бъчваровъ** Ц. 6'50 л.
18. Пероноспората (маната) по лозята и борбата съ нея отъ **М. Иванчевъ**. — Цена 4'80 (изчерпана, подъ печатъ).
19. Изборъ на пръчки за ново лозе и засаждането имъ, **Д. Бъчваровъ** Цена 5 лв.
20. Резитба на лозитѣ, пероноспората и изресяване на лозитѣ, отъ **Алекси Кузмовъ**. Цена 30 лв.

Съ стенната карта за резитбата на лозитѣ. Отъ същия. Ц. 50 л.

Когато горнитѣ книги се пращатъ въ провинцията, къмъ ценитѣ имъ се прибавятъ пощенски разноски, които сж за препоръчано изпращане: 1'30 лева за № № 1, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 и 19 за 2'80 лв.; № 9, 3'10 лв. за № 2 и 0'90 лв. за № 3 и 1'60 лв. за № 20.